

C

**CCE PR
NSR & NSPR**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003

**KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESHWARAM,
BANGALORE – 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಜೂನ್ / ಜುಲೈ, 2022

S.S.L.C. EXAMINATION, JUNE / JULY, 2022

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 01. 07. 2022]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

Date : 01. 07. 2022]

CODE No. : 67-S

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : Third Language — SANSKRIT

तृतीयभाषा — संस्कृतम्

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. & ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Private Repeater / NSR & NSPR)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
I. 1.	समुचितोत्तरचयनप्रश्नानाम् उत्तराणि । 'महाबलः' अस्य समानार्थकं पदम् इदं भवति । (A) शिवः (B) ब्रह्मा (C) गणेशः (D) गुरुः । उत्तरम् : (A) शिवः ।	10 × 1 = 10 1

PR/NSR&NSPR-(C)-(100)-5534 (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>“एकम्” अस्य विरुद्धार्थकं पदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) एकता (B) ऐक्यम्</p> <p>(C) अनेकम् (D) एकैकम् ।</p> <p>उत्तरम्: (C) अनेकम् ।</p>	1
3.	<p>‘ग्रन्थालयः’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।</p> <p>(A) द्वितीयाविभक्तिः (B) प्रथमाविभक्तिः</p> <p>(C) तृतीयाविभक्तिः (D) चतुर्थीविभक्तिः ।</p> <p>उत्तरम्: (B) प्रथमाविभक्तिः ।</p>	1
4.	<p>‘अर्जुनस्य’ अत्र इदं वचनं वर्तते ।</p> <p>(A) एकवचनम् (B) द्विवचनम्</p> <p>(C) बहुवचनम् (D) अन्यवचनम् ।</p> <p>उत्तरम्: (A) एकवचनम् ।</p>	1
5.	<p>‘गच्छति’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लङ्लकारः (B) लोट्लकारः</p> <p>(C) लृट्लकारः (D) लट्लकारः ।</p> <p>उत्तरम्: (D) लट्लकारः ।</p>	1
6.	<p>‘अवदत्’ अत्र एषः पुरुषः भवति ।</p> <p>(A) महापुरुषः (B) प्रथमपुरुषः</p> <p>(C) मध्यमपुरुषः (D) उत्तमपुरुषः ।</p> <p>उत्तरम्: (B) प्रथमपुरुषः ।</p>	1
7.	<p>‘रजनी विज्ञानं ज्ञातुम् इच्छति’ । अत्र कृदन्तपदम् इदं भवति ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
8.	(A) रजनी (B) विज्ञानम् (C) ज्ञातुम् (D) इच्छति । उत्तरम्: (C) ज्ञातुम् । 'प्रणम्य' अत्र एषः प्रत्ययः वर्तते ।	
9.	(A) क्त्वा प्रत्ययः (B) तुमुन् प्रत्ययः (C) क्तवतु प्रत्ययः (D) ल्यप् प्रत्ययः । उत्तरम्: (D) ल्यप् प्रत्ययः । अत्र समूहेतरपदम् इदं भवति ।	1
10.	(A) पठनीयः (B) ताडनीयः (C) करणीयः (D) ज्ञातवान् । उत्तरम्: (D) ज्ञातवान् । 'उपवृक्षम्' अत्र एषः समासः भवति ।	1
II.	(A) कर्मधारयसमासः (B) अव्ययीभावसमासः (C) बहुव्रीहिसमासः (D) तत्पुरुषसमासः । उत्तरम्: (B) अव्ययीभावसमासः । चतुर्थं पदं लिखत ।	1
11.	विप्रवेशधारी – इन्द्रः :: अङ्गराजः – । उत्तरम् : कर्णः ।	5 × 1 = 5 1
12.	सर्वदा – शारदा :: हिमघ्नः – । उत्तरम् : सूर्यः ।	1
13.	संस्कृतसाहित्योत्सवः – उज्जयिनीनगरे :: विश्वसंस्कृतपुस्तकमेला – । उत्तरम् : बेङ्गलूरुनगरे ।	1
14.	उत्सवः – पर्व :: सन्तोषः – । उत्तरम् : आनन्दः ।	1
15.	सुरा नम्याः – विसर्गलोपः :: मुरारिरपि – । उत्तरम् : विसर्गरेफः ।	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	5 × 1 = 5

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
16.	सर्वदा अस्माकं वदने का वसेत् ? उत्तरम् : सर्वदा अस्माकं वदने शारदा वसेत् ।	1
17.	वामनः किमर्थं विरामम् इच्छति ? उत्तरम् : वामनः ग्रामोत्सवार्थं विरामम् इच्छति ।	1
18.	केषां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ? उत्तरम् : कौरव-पाण्डवानां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ।	1
19.	किं किं शाश्वतं तिष्ठति ? उत्तरम् : हुतं दत्तं च शाश्वतं तिष्ठति ।	1
20.	अलङ्कारस्य भेदौ कौ ? उत्तरम् : अलङ्कारस्य भेदौ - शब्दालङ्कारः अर्थालङ्कारः इति स्तः ।	1
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	6 × 2 = 12
21.	पुस्तकमेलायाः वेदिकायां के कार्यक्रमाः अभवन् ? उत्तरम् : पुस्तकमेलायाः वेदिकायां काव्य-शास्त्रादीनां चिन्तनगोष्ठ्यः, विद्वत्-सम्माननम्, अभ्यागतानां भाषणानि नूतनग्रन्थानां लोकार्पणं च अभवन् ।	2
22.	कतिविधाः जनाः देवं भजन्ते ? ते च के ? उत्तरम् : चतुर्विधाः जनाः देवं भजन्ते । ते दुःखी, ज्ञानाभिलाषी (जिज्ञासुः), भोगापेक्षी, पण्डितः च ।	2
23.	ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः किम् अचिन्तयत् ? उत्तरम् : ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः “एषः अखण्डानन्दः मां पीडयितुम् एव आगच्छति । अन्यथा एकेन दिनेन पुस्तकं कथं पठितुं शक्यते ? इति अचिन्तयत् ।”	2
24.	पञ्च अचोरहरणीयानि कानि ?	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	<p>उत्तरम्:</p> <p>शीलं, शौर्यम्, अनालस्यं, पाण्डित्यं, मित्रसङ्ग्रहः एतानि पञ्च अचोरहरयानि सन्ति ।</p> <p>अर्जुनः कृष्णं किम् अपृच्छत् ?</p> <p>अथवा</p> <p>कर्णार्जुनयोः युद्धं कथम् आसीत् ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>अर्जुनः कृष्णं – “हे मधुसूदन ! मम बाणप्रहारेण कर्णस्य रथः योजनपरिमितं दूरं गच्छति तथापि मह्यं साधुवादं न ददाति भवान् । कर्णस्य बाणप्रहारेण मम रथः किञ्चिन्मात्रं पृष्ठतः गच्छति, तथापि भवान् कर्णाय साधुवादं यच्छति ।” इति अपृच्छत् ।</p> <p>अथवा</p> <p>कर्णार्जुनयोः भीषणं युद्धं प्रवृत्तम् । उभयोः वीरतां दृष्ट्वा सर्वे आश्चर्यचकिताः अभवन् ।</p>	2
26.	<p>कर्णस्य सारथिः कः ? कालपर्ययात् का क्षयं गच्छति ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>कर्णस्य सारथिः शल्यराजः । कालपर्ययात् शिक्षा क्षयं गच्छति ।</p>	2
V.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।</p>	1 × 2 = 2
27.	<p>ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ. ಆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಸರೋವರವಿದೆ.</p> <p>There is a beautiful garden in the city. There is a large lake in the garden.</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>नगरे सुन्दरम् उद्यानम् अस्ति । तस्मिन् उद्याने विशालं सरः अस्ति ।</p>	2
VI.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p>	1 × 2 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
28.	<p>वयं प्रतिदिनं शालां गच्छामः । तत्र संस्कृतमपि पठामः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕೂಡ ಓದುತ್ತೇವೆ.</p>	2
VII. 29.	<p>विग्रहवाक्यं लिखत ।</p> <p>a) चन्द्रशेखरः ।</p> <p>b) करताडनम् ।</p> <p>अथवा</p> <p>समस्तपदं लिखत ।</p> <p>a) दिनं दिनं =</p> <p>b) लम्बम् उदरं यस्य सः =</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) चन्द्रशेखरः → चन्द्रः शेखरे यस्य सः ।</p> <p>b) करताडनम् → कराभ्याम् ताडनम् । अथवा करयोः ताडनम् ।</p> <p>अथवा</p> <p>a) दिनं दिनं = प्रतिदिनम् ।</p> <p>b) लम्बम् उदरम् यस्य सः = लम्बोदरः ।</p>	1 × 2 = 2
VIII.	<p>लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत ।</p> <p>30. करारविन्दम् ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : रूपकालङ्कारः ।</p> <p>लक्षणम् : उपमान-उपमेययोः अभेदः रूपकम् अथवा विषयभेदताद्रूप्यरञ्जनं विषयस्य यत् ।</p>	1 × 2 = 2
IX.	<p>यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।</p>	2 × 3 = 6

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
31.	<p>“मया एतानि सर्वाणि पुस्तकानि पठितानि” ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>‘एकाग्रता’ इति पाठः ।</p> <p>स्वामीविवेकानन्दः अवदत् ।</p> <p>ग्रन्थपालकम् अवदत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
32.	<p>“सागर इव तिष्ठतु ते यशः” ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>“दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्” इति पाठः ।</p> <p>इन्द्रः अवदत् ।</p> <p>कर्णम् अवदत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
X. 33.	<p>सन्धिं विभज्य नाम लिखत ।</p> <p>a) गजस्तत्र</p> <p>b) तथैव</p> <p>c) मयूरो नृत्यति ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>a) गजः + तत्र = विसर्गसन्धिः ।</p> <p>b) तथा + एव = वृद्धिसन्धिः ।</p> <p>c) मयूरः + नृत्यति = विसर्गसन्धिः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XI.	<p>प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दो नाम लिखत ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
34.	<p>“प्रस्थादुदस्थात् प्रथमानवेगः” ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>त त ज गु गु ---U---U---U--- प्रस्थादुदस्थात् प्रथमानवेगः</p> <p>छन्दोनाम : इन्द्रवज्रा ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XII.	<p>कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।</p>	2 × 3 = 6
35.	<p>डा० बा० श्री० रामकृष्णराव् ।</p> <p>अथवा</p> <p>‘भासः’ ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>कविः : डा० बा० श्री० रामकृष्णराव् ।</p> <p>देशः : बासूरु, तरिकेरे, चिक्कमङ्गलूरुमण्डलम्, कर्णाटकराज्यम् ।</p> <p>कालः : क्रि.श. 1952 तः 2007 ।</p> <p>कृतयः : पद्यमणिमाला, गद्यरत्नमञ्जूषा, हास्यमधुबिन्दवः, तिलोत्तमा, विदुरनीतिः, चाणक्यनीतिः इत्यादयः ।</p> <p>अथवा</p> <p>कविः : भासः ।</p> <p>देशः : दक्षिणभारतम् ।</p> <p>कालः : क्रिस्तपूर्वं चतुर्थं पञ्चमं वा शतकम् ।</p> <p>कृतयः : कर्णभारम्, दूतवाक्यम्, अविमारकम् पञ्चरात्रम् इत्यादीनि रूपकाणि ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
36.	<p>वेदव्यासः ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>कविः : 'वेदव्यासः' ।</p> <p>देशः : यमुनानदीद्वीपः ।</p> <p>कालः : द्वापरयुगम् ।</p> <p>कृतयः : अष्टादशपुराणानि, महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XIII.	<p>पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	4 × 3 = 12
37.	<p>गुरुवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् ।</p> <p>निधये सर्वविद्यानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठः - प्रणतिः ।</p> <p>ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿರುವವನಿಗೆ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರಿಗೆ, ವೈದ್ಯನಾಗಿರುವವನಿಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಯಾಗಿರುವವನಿಗೆ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.</p>	<p>1</p> <p>2</p>
38.	<p>पत्रं पुष्पं फलं तोयं यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।</p> <p>तदहं भक्त्युपहृतमश्नामि प्रयतात्मनः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पाठः - जीवनयोगः ।</p> <p>ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನ ಯಾವ ಭಕ್ತನು ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲೆಯನ್ನೋ, ಹೂವನ್ನೋ, ಹಣ್ಣನ್ನೋ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನೋ ನೀಡುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.</p>	<p>1</p> <p>2</p>
39.	<p>भाषा भिन्ना, वेषो भिन्नः</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>नीतिभिन्ना नियमो भिन्नः । भिन्ना जातिः भिन्नञ्च कुलम् भिन्नावेव हि मतधर्मो ॥</p> <p>उत्तरम्: पद्यपाठः — सनातनी नो बध्नाति । भाष्येयु भिन्नवागिदे. वेऽवु भेरेयुगिदे. निःतियु भिन्नवागिदे. नियमवु भिन्नवागिदे. जाति, कुलगु भिन्न भिन्नवागिदे. मतधर्मगु भिन्न भिन्नवागिये इवे.</p>	1 2
40.	<p>आरम्भगुर्वी क्षयिणी क्रमेण लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात् । दिनस्य पूर्वार्धपरार्धभिन्ना छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ॥</p> <p>उत्तरम्: पद्यपाठः — सूक्तिपीयूषम् । दुर्जनरोडेने माडुव गेतेनवु भेगेन नेरुनेनेते अरुनेदुल्लि दिएफुवगियुने ननेतर ह्युसवगुतु बरुतुदे. हागेये सज्जनरोडेगेन सुहेवु अपराहुद नेरुनेनेते मेदलु ह्युसवगियुने, अनेतर दिएफुवगुतु हेगेतुदे.</p>	1 2
XIV.	पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत ।	1 × 3 = 3
41.	<p>सदयं</p> <p>..... किम् ॥</p> <p>उत्तरम्: पद्यपाठस्य नाम — 'सूक्तिपीयूषम्' । सदयं हृदयं यस्य भाषितं सत्यभूषितम् । कायः परहिते यस्य कलिस्तस्य करोति किम् ॥</p>	1 2
XV.	दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।	3 × 4 = 12

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
42.	<p>ಕೃಷ್ಣೋನ ಅರ್ಜುನಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾಭಿಮಾನಃ ಕಥಂ ಖಂಡಿತಃ ? ವಿವೃಣುತ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೌರವರ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ನಡುವೆ ಭೀಷಣವಾದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹಾಹಾಕಾರವಿತ್ತು. ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ನಡುವೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಬ್ಬರ ವೀರತ್ವವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿದ್ದರು.</p> <p>ಆಗ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಂಗದ ನಡುವೆ ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕರ್ಣನ ರಥವು ಒಂದು ಯೋಜನ ದೂರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕರ್ಣನ ಬಾಣ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಅರ್ಜುನನ ರಥವು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ದೂರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ “ಸಾಧು ಕರ್ಣ ಸಾಧು” ಎಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದನು.</p> <p>ಕರ್ಣನ ಹೊಗಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಅರ್ಜುನನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು “ಹೇ ಕೃಷ್ಣ ! ನನ್ನ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕರ್ಣನ ರಥವು ಯೋಜನ ದೂರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನನಗೆ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣನ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಥವು ಕೆಲವೇ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಅವನಿಗೇ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ಏಕೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.</p> <p>ಆಗ ನಗುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ “ಎಲೈ ಅರ್ಜುನನೇ, ನಿನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ರಥದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹನುಮಾನ್ ಸ್ವಯಂ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ಹನುಮಂತನ ಭಾರದಿಂದ ನಿನ್ನ ರಥವು ಭಾರವೂ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯುತವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕರ್ಣನ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ರಥವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಲೋಚಿಸು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು.” ಎಂದು</p> <p>ಆಗ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಅರಿವಾಯಿತು. ಅಹಂಕಾರವು ಇಳಿಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಮಿಥ್ಯಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದನು.</p>	3
43.	<p>‘उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी’ इति विषयं सङ्ग्रह लिखत </p> <p>अथवा</p>	

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	<p>‘ವಿಕ್ರಮ: ವೇತಾಲಶಿವ’ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಪಾಠಸ್ಯ ಸಾರಾಂಶಂ ಲಿಖತ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಹಿಂದೆ ನರ್ಮದಾ ನದೀರದಲ್ಲಿ ‘ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ’ ಎಂಬ ನಗರವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತನಾದ ‘ಮಂಡನಮಿಶ್ರ’ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಉಭಯ ಭಾರತಿ. ಇವಳು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತಳಾಗಿದ್ದಳು. ವಿನಯವಂತಳೂ. ಸಂಸ್ಕಾರವಂತಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರಿಗೂ ಶ್ರೀಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರಿಗೂ ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಮಂಡನಮಿಶ್ರರು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಶ್ರೀಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು, ವಾದಿಸಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಉಭಯ ಭಾರತೀಯವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ವಾದದಲ್ಲಿ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರು ಸೋತಾಗ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾದ ತನ್ನನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಇವಳೂ ಸೋತಾಗ ಪೂರ್ವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರು ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು, ಶ್ರೀಶಂಕರರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.</p> <p>ಆಗ ಉಭಯ ಭಾರತೀಯವರು ತನಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಶಂಕರರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಅವರು ‘ನರ್ಮದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ’ದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಉಭಯ ಭಾರತೀಯವರು ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಸಾರ್ಥಕಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಭಾರತದ ಆದರ್ಶ ನಾರಿಯಾದಳು.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ಹಿಂದೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಇಂದುಲೇಖಾ, ತಾರಾವಳಿ, ಮೃಗಾಂಕವತಿ ಎಂಬ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರಿದ್ದರು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನು ರಾಣಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಸಂತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿರಿಯರಾಣಿ ಇಂದುಲೇಖಿಯು ತನ್ನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಡಿದಿದ್ದ ಕಮಲ ಪುಷ್ಪವು ಜಾರಿ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡು ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಸ್ಥಳಾದಳು.</p> <p>ಎರಡನೇ ರಾಣಿಯಾದ ‘ತಾರಾವಳಿ’ಯು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಗಳು ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಬಂದು ಮೈಸುಟ್ಟು ಬೊಬ್ಬೆಗಳಾದವು. ರಾಜನು ಅವಳಿಗೂ ವೈದ್ಯೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಕಮಲದ ದಳಗಳ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದನು.</p>	3

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
44.	<p>ಈ ನಡುವೆ ಮೂರನೇ ರಾಣಿ ಮೃಗಾಂಕವತಿಯು ನಿರ್ಜನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒನಕೆಯಿಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕುಟ್ಟುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಹಾ! ಸತ್ತೆ! ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಳು. ಅವಳ ಕೈಗಳೆರಡೂ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ರಾಜನು ಅವಳಿಗೂ ಶೀತೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು.</p> <p>ಆಗ ರಾಜನು ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ಮೃಗಾಂಕವತಿಯೇ ಕೋಮಲಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವಳಿಗೆ ಒನಕೆಯ ಧ್ವನಿಯ ಕೇಳುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಉಳಿದಿಬ್ಬರು ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಕಮಲದ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಕಿರಣದ ಸ್ಮೃತವಾದರೂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮೃಗಾಂಕವತಿಗೆ ಸಮಾನರಲ್ಲ ಎಂದನು.</p> <p>ಬೇತಾಳವು ಸ್ವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿತು.</p> <p>ಸंस्कृतग्रामस्य वैशिष्ट्यं वर्णयत । उत्तरम् :</p> <p>ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 2011 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳವೆಂಬ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಡೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತೀ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದವು.</p> <p>ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಮನೋರಂಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮ, ಉಪಹಾರ ಮಂದಿರಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಹಾಗೂ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿದ್ದವು.</p> <p>ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್ ಸಂಮಾನ, ಚಿಂತನಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಅಭ್ಯಾಗತರ ಭಾಷಣ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನಾಕೃಷ್ಣ ಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮ.</p> <p>ಮೇಳದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಪತ್ರಾಲಯ, ಹರಟೆಕಟ್ಟೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಕೇಂದ್ರ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿದ್ದವು. ಗ್ರಾಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೀದಿನಾಟಕವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಹಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಸಂದರ್ಶಕರು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.</p> <p>“ಮೇಳಾ ಮೇಳಾ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳಾ. ಎಲ್ಲಿ ಮೇಳಾ ? ಯಾವ ಮೇಳಾ ? ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳಾ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳಾ” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು.</p> <p>अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।</p>	<p>3 1 × 5 = 5</p>

XVI.

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
45.	<p>‘आयुर्वेदः’ इति अस्माकं देशीय-वैद्यशास्त्रस्य नाम । “अनेन पुरुषः आयुः विन्दति वेत्ति च” इति व्याख्या आयुर्वेदस्य उद्देशं वर्णयति । चरकसंहिता, सुश्रुतसंहिता, वाग्भटस्य अष्टाङ्गहृदयः, अष्टाङ्गसङ्ग्रहः च ग्रन्थाः आयुर्वेदे प्रख्याताः । एते सर्वे ग्रन्थाः संस्कृतभाषायामेव सन्ति । आयुर्वेदः ऋग्वेदस्य उपवेदः इति परिगण्यते । मानवशरीरे स्थितानां भौतिकपदार्थानाम् अध्ययनम् आयुर्वेदस्य विषयः । रुधिरं, मांसः, अस्थीनि इत्यादयः अस्माकं शरीरे स्थिताः भौतिकावयवाः । एतेषां संरक्षणेन अस्माकं स्वास्थ्यं सुष्ठु भवति । एते स्थूलांशाः सन्ति । तथैव सूक्ष्मांशाः अपि सन्ति । एतेषां सूक्ष्मावयवानां विचारान् योगशास्त्रं प्रतिपादयति ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) अस्माकं देशीय-वैद्यशास्त्रस्य नाम किम् ?</p> <p>ii) प्रख्याताः आयुर्वेदग्रन्थाः के ?</p> <p>iii) आयुर्वेदः कस्य उपवेदः वर्तते ?</p> <p>iv) केषाम् अध्ययनम् आयुर्वेदस्य विषयः ?</p> <p>v) सूक्ष्मावयवानां विचारान् किं प्रतिपादयति ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) अस्माकं देशीय-वैद्यशास्त्रस्य नाम ‘आयुर्वेद’ इति ।</p> <p>ii) चरकसंहिता, सुश्रुतसंहिता, अष्टाङ्गहृदयः, अष्टाङ्गसङ्ग्रहः च एते प्रख्याताः आयुर्वेदग्रन्थाः ।</p> <p>iii) आयुर्वेदः ऋग्वेदस्य उपवेदः वर्तते ।</p> <p>iv) मानवशरीरे स्थितानां भौतिक-पदार्थानाम् अध्ययनम् आयुर्वेदस्य विषयः ।</p> <p>v) सूक्ष्मावयवानां विचारान् योगशास्त्रं प्रतिपादयति ।</p>	
XVII.	<p>दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।</p> <p>46. “परिसरः” ।</p> <p>अथवा</p> <p>“कर्णाटकराज्योत्सवः” ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) पीठिका ।</p> <p>ii) विषयनिरूपणम् ।</p> <p>iii) उपसंहारः ।</p>	1 × 5 = 5
XVIII.	<p>पत्रं लिखत ।</p>	1 × 5 = 5

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
47.	<p>बेलगाविमण्डलस्य सर्वकारीय-विद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा उत्सवनिमित्तं दिनत्रयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं निवेद्य पितरं प्रति पत्रं लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>विरामपत्रम्</p> <p>सकाशात्,</p> <p>छात्रः/छात्रा,</p> <p>दशमी कक्ष्या,</p> <p>सर्वकारीयविद्यालयः,</p> <p>बेलगावि ।</p> <p>सविधे,</p> <p>मान्यमुख्योपाध्यायः,</p> <p>सर्वकारीयविद्यालयः,</p> <p>बेलगावि ।</p> <p>मान्याः,</p> <p>विषयः — विरामाप्रार्थना ।</p> <p>मम गृहे विवाहोत्सवः भविष्यति । अतः दिनत्रयं शालां न आगमिष्यामि । अतः भवन्तः कृपया दिनत्रयस्य विरामं ददतु इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p>वन्दनानि ।</p> <p>स्थलम् : बेलगावि । भवतः विधेयः छात्रः/</p> <p>दिनाङ्कः : ०५-०६-२०२२ भवतः विधेया छात्रा ।</p> <p>अथवा</p> <p>पितरं प्रति पत्रम् ।</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्												
	<p>श्रीः</p> <p>क्षेमम्, मङ्गलूरुनगरम्, दिनाङ्कः ११.०६.२०२२</p> <p>पूज्यपितृचरणानां साष्टाङ्गप्रणामाः । अहम् अत्र कुशली । भवन्तः अपि तत्र कुशलिनः इति मन्ये । मम अध्ययनं सम्याक् प्रचलति । अस्माकं शालातः मुम्बयी-नगरं प्रति प्रवासारथं गमिष्यन्ति । अहम् अपि गन्तुम् इच्छामि । अतः अनुमतिं दत्वा द्विसहस्रं रूप्यकाणि प्रेषयन्तु इति सविनयं प्रार्थये । सर्वेभ्यः नमस्काराः ।</p> <p>भवतः प्रियपुत्रः / भवतः प्रियपुत्री पवनः/प्रभा</p> <p>पत्रसङ्केतः</p> <table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>पवनः / प्रभा,</td> <td>चन्द्रमौलिः,</td> </tr> <tr> <td>सर्वकारीयप्रौढशाला,</td> <td>संख्या-३३,</td> </tr> <tr> <td>कुमटा ।</td> <td>विनायकनगरम्,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>बेङ्गलूरु ।</td> </tr> <tr> <td>पिन् कोड् ५ ६ ० ० ० ५</td> <td>पिन् कोड् ५ ६ ० ० १ १</td> </tr> </table>	सकाशात्,	सविधे,	पवनः / प्रभा,	चन्द्रमौलिः,	सर्वकारीयप्रौढशाला,	संख्या-३३,	कुमटा ।	विनायकनगरम्,		बेङ्गलूरु ।	पिन् कोड् ५ ६ ० ० ० ५	पिन् कोड् ५ ६ ० ० १ १	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>
सकाशात्,	सविधे,													
पवनः / प्रभा,	चन्द्रमौलिः,													
सर्वकारीयप्रौढशाला,	संख्या-३३,													
कुमटा ।	विनायकनगरम्,													
	बेङ्गलूरु ।													
पिन् कोड् ५ ६ ० ० ० ५	पिन् कोड् ५ ६ ० ० १ १													